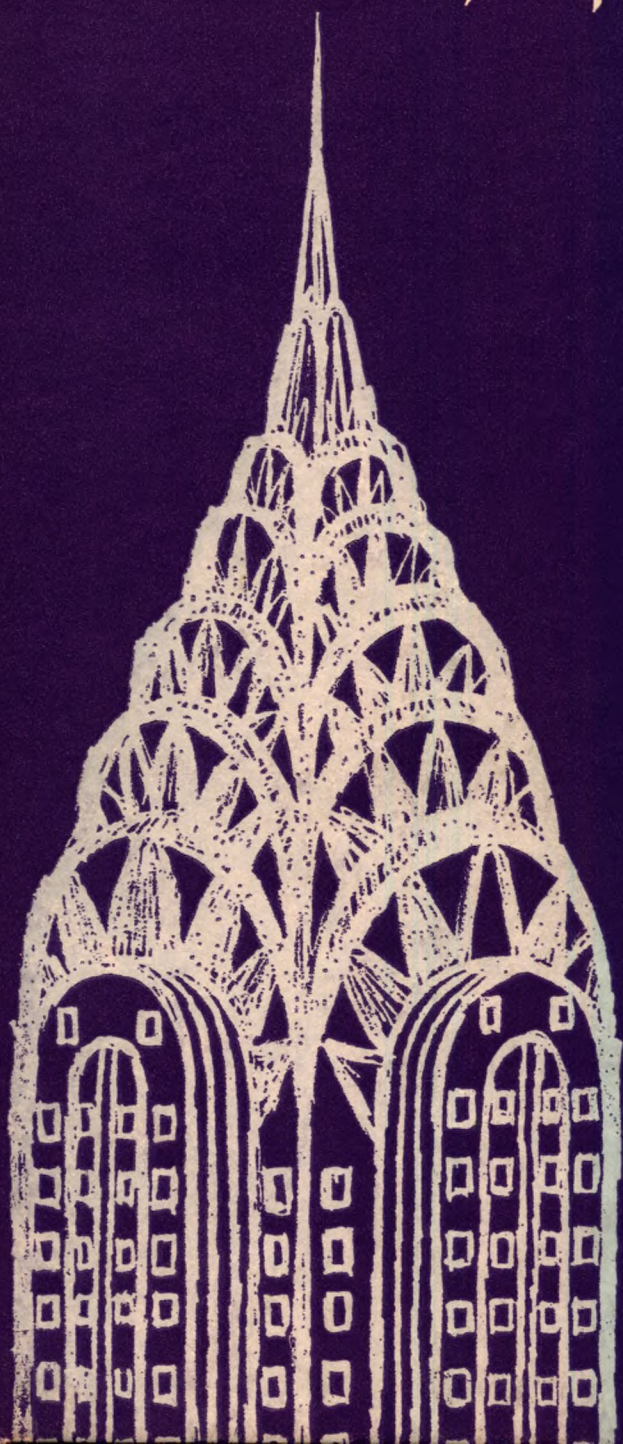
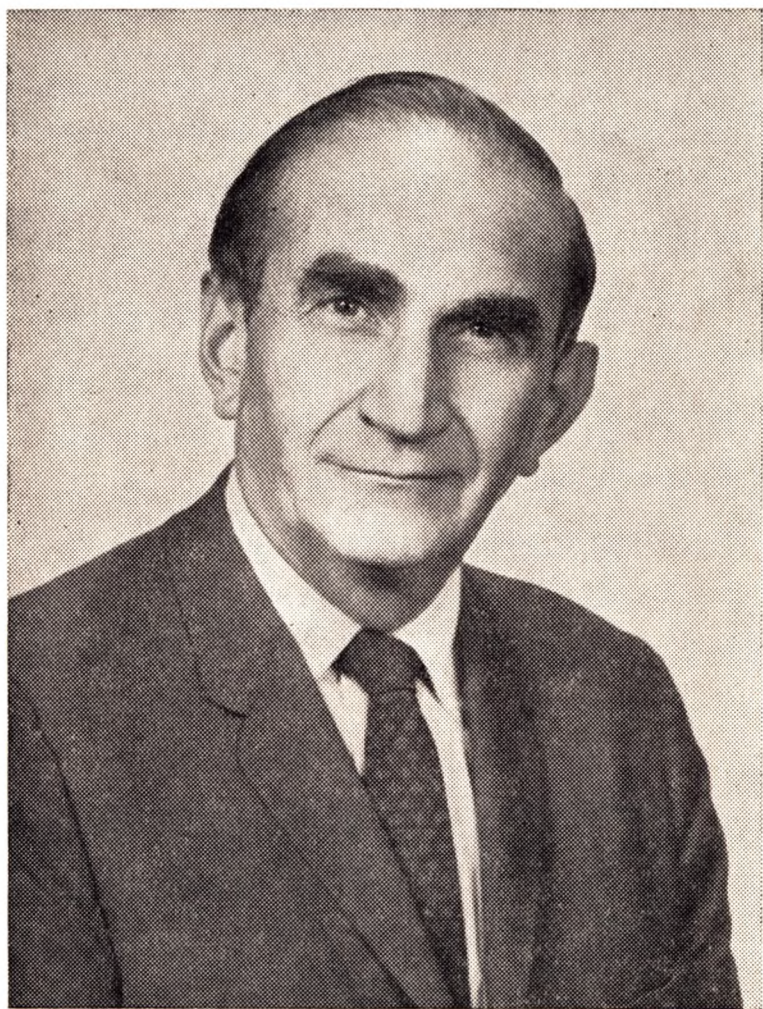

מעיינקע קאץ* פרח סלע

מעיוקע קאץ * פרח סלע

מעִינְקֵע קאַץ

פּרַח סלע

מאַנגליט: דב ורדי

ספּרית פּועלים

הקיבוץ הארצי השומר הצעיר מרחביה ותל־אביב

סידרה בעריכת עזריאל אוקמני

ברשות THE SMITH NYC

כל הזכויות של ההוצאה העברית שמורות לספריית פועלים בע"מ
נדפס בישראל תשל"ג 1973

פרח על קבר אמי באדאנע
ואבלי צבי דוד

7

מְזֹמֹר לְתַפּוּחַ-הָאֲדָמָה

מְזֹמֹרֵי הָרָאוֹן הָיָה לָךְ, תַּפּוּחַ הָאֲדָמָה,
פְּתִיחַ יְלָדוֹתַי, פְּרֵי הָעֲלוּבִים,
חֲגוּ הַיּוֹם-יוֹמֵי שֶׁל הָעֵנִי.

אֵין פְּרֵי אֲצִיל כְּתַפּוּחַ הָאֲדָמָה.
הַדְּבָדְבָנִים בִּישָׁנִים, לְשׁוֹיפִים לֵב שֶׁל אֶבֶן.
כָּנֵר שְׂכוֹר הָרוּחַ אֲצִל הָעֵנֵב.

תַּפּוּחַ הָאֲדָמָה, רַק הוּא יוֹדֵעַ כִּמָּה אוֹר מְצוּי
כְּאִפְלָה הַפּוֹרְיָה שֶׁל אֲדָמָה זְרוּעָה,
כְּנִשְׁקוֹ אֶת הָעֵפֶר אֱלֹוֹי לְשׁוֹב אָדָם.
כְּסִמְטָאוֹת הָרָעֵב שֶׁל יְלָדוֹתַי
הָיָה שְׂבִיל-הַחֵלֶב — אֶרֶץ תַּפּוּחֵי הָאֲדָמָה.

וְאָבִי הִירָשׁ דָּוִד הָיָה אוֹמֵר
עַל זְקֵנִים וְצַעֲרֵי־ם

זְקֵנִים הֵם בְּסִילִים עִם הוֹלָדָם, וְזָקֵן הוּא צְחוּקָם
שֶׁל הַטְרָדָן הַצֵּעִיר וְשֶׁל קוֹל הַמְרַפָּדָה.
זְקֵנִים הֵם רְכִילוֹת הַצָּרָר, פְּטָפוּט
הַהוֹלֵךְ רְכִיל וְהַעוֹרֵב הַצּוֹפֵר.
זָקֵן הוּא מְמוֹן הָאֵל, הַרְוָאָה אֶת הַכּוֹכְבִים צוֹלְלִים
אֶל תוֹךְ נְהָרוֹת סוּאָנִים, לְטַבֵּעַ שָׁם מְטַבְּעוֹת נְדִירִים.

צַעֲרֹת הֵן נְשִׁיקוֹת שִׁיר הַשִּׁירִים.
צַעִיר הָיָה חִלּוּמוֹ הַאֲחֵרוֹן שֶׁל סִבִּי
בְּשֶׁהוֹצִיא אֶת הַמּוֹת מִתוֹךְ שֶׁק הַגּוֹרֵל
וְהַקְּשִׁיב לְרוּחַ הַמִּינְעַת נוֹשֵׂאת רִיחַ לְחֵם,
מִפְּעִילָה אֶת מִפְּרָשֵׁי הַטַּחְנָה הַיְשָׁנָה
לְטוֹחַן חֹטָה בְּשִׁלָּה לְקַמַח שֶׁבַע;
וּכְשֶׁקֹּדֵשׁ אֶת הַלְּבָנָה עִם בְּגֵי הַעֲנָה.
וְצַעִיר הוּא הַזֶּהָב הַעֲתִיק שֶׁל כָּל שַׁחַר מְחֹדֵשׁ.

וְאָמַי בְּדַאנְהַ הִיְתָה אוֹמֶרֶת

כְּסִיל אוֹהֵב עֲצָמוֹ
אִם מְעוֹלָם לֹא שִׁחְרַרְתָּ
צָפוֹר מְלֻבָּה, מְעוֹלָם לֹא
רְאִיתָ צָפוֹר,
מְעוֹלָם לֹא הוֹבַלְתָּ יְלֵד דְרָךְ
בֵּית בּוֹעֵר, לֹא הִיִּיתָ חֲפָשִׁי מְעוֹלָם.

הוֹנְאָה
מְעַנְנָת אֶת הָעֵינַיִן כְּשֶׁהִנְךָ
רוֹאֶה רִפְרֵף מְרֵמָה
אֶת הַשְּׁלֵהֶבֶת מִחוּךְ מְעַגֵּל
חַיִּים, כְּשֶׁאַתָּה מִתְפַּעֵל מִמְּלֶאכֶת יְדוֹ שֶׁל הַשֵּׁם.
כְּטָרִם יִהְפֵּךְ לְהִבָּה.

שׁוֹפֵט
אַתָּה פֹּה יִשְׂרָאֵל, אַתָּה עֲלוּל
לְהִטִּיל קֶנֶס אֲפִילוֹ עַל הַכּוֹכָב הָעָצוּב
הַמִּתְגַּנֵּב לְעֵבֶר הַסּוֹרֵג שֶׁבָּתָא הַנְּדוּנִים־
לְמִוְתָא, וּמִבֵּיא חִלּוּם.

ר

דְּמֻדוּמִים בְּקוֹנֵי-אֵילָנָד

הוּ הָאֵל הַצַּעֲקָנִי
שֶׁל קוֹנֵי-אֵילָנָד הַצּוֹרֵחַ
מִמְגָּדָל וּמַעִיר.

תּוֹזִיר־הֶכָּר בְּעַל מָאָה הָעֵינִים,
אֲרִיָּה לְמַחְצָה, וְעֵז לְמַחְצָה
עִם זָנָב שֶׁל דְּרָקוֹן, נוֹגֵחַ
הַמּוֹת לְמּוֹת:
מְעַמָּעֵם הַחֶרֶב הַמְתַּהַפֶּכֶת הַשׁוֹמֵרֵת
עַל כָּל שְׁעָרֵי גִן-עֵדֶן.

יָרַח תּוֹעָה מִטַּפְס
דֶּרֶךְ הַהִיסְטֹרְיָה שֶׁל אֹרֹת
כְּדֵי לְהַסְתִּיר אֶת הַדְּמֻדוּמִים:

חֲגִיגַת אֵשׁ —
שָׂדִים, שְׂמִשׁוֹת מְעֵשֵׂי אָדָם. זְיוּפִים
שֶׁל הַמָּאָה שְׁלִי.

נַעֲרַת פֶּלְקֵט

הַרְקֵדְנִית בְּפֶלְקֵט מְזַכֵּרָה לִי אוֹתְךָ הַשּׁוֹנֵמִית
שְׁגֵרְשֵׁת, אֵהָהּ, מִתּוֹךְ שִׁיר הַשִּׁירִים,
אֶף־עַל־פִּי שֶׁהִיא רוֹקֵדֶת שִׁמְיִ דֶּרֶךְ אוֹרוֹת הַגְּרִיִּס וַיִּט וַיִּי;
רְקוֹדֶךָ הוּא מְחוֹל הַמְּוֹת שֶׁל אוֹשׁוּיץ,
שֶׁל כָּל מְוֹת: הִנֵּה, עֵבֶר וְעֵתִיד מְצַטְרָפִים אֶל רְקוֹדֶךָ.

הַמֶּלֶךְ מִיֶּדֶס הָאוֹגֵר אֶת שְׁקִיעוֹת הַשָּׁמֶשׁ בְּבְרוּדוֹי
מֵעַז לַנְּגַע בְּלַחֲמֵךְ הַמְּקַלֵּל, בְּגוֹרְלֶךָ הַבּוֹזֵי וְהוֹפֵךְ
לְפוֹשֵׁט יָד עוֹר הַמְּבַטְבֵּט בְּמַקְלוֹ
עַל הַמְּהוּמָה הַמְּנַצְנֶצֶת וּמְכַרִּיז: הַשָּׁמֶשׁ סְגִי־נְהוּר.
וְאַתָּה מְשַׁלְּשֵׁל כּוֹכָב — מְטַבֵּעַ שׁוֹתֵת־דָּם אֶל תּוֹךְ פְּנֵכֶתוֹ.

מְנַהֵטוֹן הַיְשָׁנָה

שַׁעַת שְׁקִיעָה. אֱלֹהֵי, אֲנִי גְלָמוּד, אֵלֶיךָ לִי
לְסִמְטָאוֹת הַזְנוּת שֶׁל מְנַהֵטוֹן הַיְשָׁנָה
לְתַפֵּס לִי כֹלָה עֲלִיזָה וְנוֹתְנָת.

הָעֶרֶב שְׁתוּי בֵּינֵי עֲצָמוֹ עַל מַטַּח
אֶהוּבֶךָ לְאֵלֶיךָ לִילָה וְאַחַד.
אֲנִי כְּלִי שֶׁלֶךְ, אֶהוּבְכִי חֶסֶר־תֶּאֱם וְחֶסֶר־תֶּבַעַל:
נִשְׁבַּע אֲנִי לָךְ בְּאֶקְסִטְנָה שֶׁל חֶרְגוֹגְנוֹ,
בְּחִגּוּרוֹת הַצַּל שֶׁהִדְגְרוּ בַשַּׁעַת דְּמִדּוּמִים זוּ.

הַלִּילָה עוֹמֵס סַחַר שֶׁל נְשִׁיקוֹת־לְפִי־רִשְׁיוֹן
שֶׁל שׁוֹמְרֵי הַחֶק שְׁחֻקֵי הַשְּׁעָמוּם.
הַמִּיתָמִים מִמְּנִי וּמִמֶּךָ, מִרְעֵד נִפְשָׁנוּ.

הֵה עֲזַבְתִּינִי, לִילִין שֶׁל רְחוּב שְׂאֵשׁ בְּרַגְלֶיךָ.
קִיץ חוֹלָה־יֶרֶק, מֵאֶפֶל קִירוֹת סְדוּקִים.
פְּרָחִים בְּעֲצִיץ מִתְנַעֲגֵעִים לְבֵית — לְשָׂדוֹת רְחוּקִים.

כִּלְתִּי הַמִּתְנַגְדֶּרֶת בְּכַמְשׁוֹן שֶׁל רְחוּבוֹת הַסֵּלֶם:
בוֹ סִיטוֹנָאִים מוֹכְרֵי עֶשֶׂן, בְּרִזֵּל, זֶהָב וּמָוֶת
מִתְפַּלְלִים זֶה דוֹרוֹת לְהַתְמוֹטְטוֹתָם.
אֶפְלוֹ הַזְּמַן הַתְּעִיף כָּאֵן מְלִילָה וּמִיּוֹם.

פ ת ד

הִזְהַר מִמְּרָאוֹת, בְּכֹל מְרָאָה
מִסְתַּתֵּר לוֹ מִלְּשׁוֹן, הִירַח הַמְּגֹשֵׁשׁ בְּנֶהֱר
הוּא סוֹכֵן סוֹדֵי — לִילִין.

הַדְּמָמָה נָחַשׁ אוֹרֵב, הָאֲבָנִים
עֲרוּכוֹת לְטִבֵּעַ חֲתִימַת רַגְלֵיהֶם שֶׁל פְּלִיטִים מְגִיהָנוּם.
הָאוֹר עֵז לְמַדֵּי לְעֶרְףְךָ אֶת הָרְאשִׁים שֶׁל כְּלָנוּ.

חֲלוּם בְּהִקִּיץ בְּרִכְבַּת הַתַּחְתִּית

הִיכָן בֵּין־הָעֲרָבִים הָעֲצוּב בְּיֹתֵר בְּעוֹלָם
אִם לֹא בַּפְּנִים רִכְבַּת תַּחְתִּית שָׁם יִשׁוּטֹט
לוֹ רִפְרָף תּוֹעָה מִתַּחַת לְרִקְעַת חֲשָׁמַל קוֹדֵר,
וַיִּחַפֵּשׂ לוֹ מַעֲדָנֵי אָחוּ בְּזַעַת הַשׁוֹפְעַת שֶׁל הַיּוֹם.

אֲנִי מִתְנַדְּד לִי מִחֲגוּרָה כְּמוֹ דָב בְּקַרְקָס.
הַרְפָּרָף — חֲלוּמֵי בְּהִקִּיץ בְּרִכְבַּת־זוֹ—לֹא־חֲלוּם —
קַפְרִיסָה מִהִבְהַבַּת הַמְזִינָה אֶת הַהֶמוֹן הָרֵב —
עוֹמֵד לִפְרֹץ אֶל תוֹךְ שִׁירֵי.

זוֹהֵי רִכְבַּתוֹ שֶׁל הָאֵל מְמוֹן — בְּרִזְלֵי, מְרָה וְזָהָב.
אִלוֹ הַסְתַּעְרָה דֶּרֶךְ יִלְדוּתִי הַנְּרַגְעַת וְחִסְרַת הַרְקָבוֹת,
הֵייתִי רוֹאָה אוֹתָהּ דֶּרֶךְ מַעֲרַת אַנְדָּה,
מִפְסָפְסֵט בַּחֵן הַבְּצִי שֶׁל עִירִתִּי.

עֵיף הַרְפָּרָף, שְׁעַת הַמָּוֶת הַגִּיעָה.
הִיא בְּחֶרֶה לָהּ מִסְגֵּרַת חֲלוֹן מִשָּׁל הֵיטָה זֹו פְּנַת־אָח,
מְקוֹם הָעֲמִידָה הַיְחִיד שְׁנוֹתֵר כְּאֵן לְמוֹת
בְּשַׁעַת דַּחַק זֹו בְּרִכְבַּת צְפוּפָה.

הַרְעַשׂ מִנְצַח יוֹם מוֹכָס.
הַמָּוֶת קְרוֹב כְּאֵן, רִפְרָף גּוֹסֵס,
קְרוֹב כְּדַמְדוּמֵי לֹא־דַמְדוּמֵי הָרֵאשׁוֹנִים וְהָאֲחֻרָנִים,
וְקֶץ הַזְּמַנִּים בְּהִשְׁגִּיד.

אָהָה, אֱלוֹ רַק הִיְתָה שְׁקִיעָה כָּאֵן.
מִתַּחַת לְאֲדָמָה, עִם רֵדֶת עֶרֶב קִיץ זֶה,
הִיְתָה הַשֶּׁמֶשׁ כּוֹרַעַת בְּרֶךְ, בְּחֶרֶדֶת קֹדֶשׁ לְכַנְפֵיִם הַשְּׁפוּטוֹת.
כְּמוֹ בְּטַכְסִיּוֹן שֶׁל הָאֱלוֹת בְּנוֹת הָאֱלֹמֹת.

הַרְפָּרֵף הוּא תַפְלֵתוֹ הָאֲחֻרוֹנָה שֶׁל הַיּוֹם,
וְאֲנִי רוֹאָה אוֹתוֹ דֶּרֶךְ עֲצָמֵי כְּכַתֵּם אֵימָה.
הוּא מֵת (כְּמוֹ שְׁאֵמוֹת אֲנָכִי) בְּחֵלוֹם — לְהַקִּיץ פְּרוּעַ
וְהוּא צָר צֵל שֶׁל עֶצֶב עַל מִסְגֵּרֶת קְבֻרוֹ.

בין הערבים במפרץ ברוקלין

בין הערבים במפרץ ברוקלין שטות ספינות
במקום בו נפגשים נהרות העיר בעצמה, בֶּחַן
ובאמץ-הלב של גֶּשֶׁר וראצאנו.

הנהר הודסון הוא ספור שהמצרים יספרוהו —
שכאן באים לילין, אשפיון קדמאים,
לקסם את זוגיות המטרופולין שלנו.

۲

בְּיוֹם הַלְדָתוֹ שֶׁל מְשׁוֹרֵר גֶּשֶׁכַּח

לזכר טשידיוק טיכבורן,
שהוצא להורג ב־20 ספטמבר, 1585,
בעבור נסיונו לרצוח את המלכה אליזבת.

אתה מִכָּר לְנִזִיר הַבְּלִת־יָדוּעַ — לְאַבֵּן.
לְפִי הָאֱלֹמִים. הַגְּלֻמוּדִים וְהַמְקַלְלִים.
הָאַבֵּן הַכְּתִירֶתְךָ כְּמְשׁוֹרֵר הַחֶצֶר.
הוּ מְעַרֵצְתְּךָ הַנְּאֻמָּה הִיא הָאַבֵּן.
אֲנוּשִׁית כְּצֵל עַץ הַתְּפוּחַ הַחֶקֶם.

כָּל הַרוּחוֹת חוֹגְגוֹת יוֹם הַלְדָתְךָ ה־450.
הוּ שֶׁטֶן בְּעַל עֵינֵי־כְרוּבִים הַשּׁוֹנֵא רַק שְׂנֵאָה.
קוֹרֵאֲךָ הַעֵכֶבֶר בְּכַלּוּבוֹ, מְקַלְסִיךָ — הַנְּדוּגִים
לְמוֹת בְּדַרְכְּכֶם לְתַלְיֵן אוֹהֵב הַחֶק.

תְּמִיד תִּהְיֶה יָדוּעַ לְכָל אוֹהֲבֵי
הַמּוֹת הַנְּדִיבִי, וְאַלֶּה הַמִּיעָדִים לְגִיּה־נוֹם יִרְאוּךָ תְּמִיד
יִפְהַרְמָאָה כְּחֶשֶׁכָה בְּטָרֶם הֵיוֹת הַגְּרָדוֹם.
וְאַלֶּהִים, עֵינֶף מַחִי הָאֱלֻמוֹת שֶׁל עֲצָמוֹ
יָבוֹא לְנוֹחַ בְּבִדִידוֹתְךָ הַמְּפֻלָּאָה
בְּנֻצַח הָאֲמִתִּי, טָרֶם נִגְעָה בּוֹ יַד אָדָם.

א ב נ י א כ ף

אבני האכה על שלחני הם מפלאים
כיד שהקסימן באגדות הטובות —
אבירים בדוקרב, עלמות־מגן,
בלות מסמיקות במבצרים המצפות לי,
אנכי מלך השעמום של בור־פרק,
שאעירן משנה בת מאה שנה

באש נשיקת אלמות,
במגע של בראשית המפיח חיים בהן:
הרמון פילגשי האגדיות
השומרות יומם ולילה על פרוגי חלומותי,
שירים שטרם נולדו המטפסים עד גבה הרים
והמאזינים להתפרץ בהרי געש, ל־
פוצץ העדנים של דמויי הזמן,
ולקבר אותי חיים תחת אבן בלהבות.

ישעיהו וחרות

ישעיהו תמיד נמצא במקום שם
בונים הבנאים בתי־כלא חֲדָשִׁים.
והוא אומר: אבוי בני הזועמים,
החֲרָבוֹת טָרַם הִפְכוּ לְאֵתִים.
כל עוד תהיה כְּבוֹלָה אֵי־שָׁם אֶפְלוּ דְמוֹת אַחַת
יְחִידָה שֶׁל הָאֱלֹהִים בְּתֵא שֶׁל אֲסִירִים,
תִּכְבַּל אֶת כָּלְנו הַשְּׂרָשָׁרַת
בְּשָׁמַיִם לְמַעַלָּה וּבְאָרֶץ כָּאֵן.
מְלֻאָכִים יִדְעוּ מִשְׁקֵלָהּ שֶׁל הַשְּׂרָשָׁרַת
מֵהֵי, וְהָרוּחוֹת לֹא יִהְיוּ הַפְּשִׁים
לְקַלֵּל אֶת גּוֹרְלָן אֶפְלוּ.
הַשָּׁמַיִם יִהְיוּ גַּג אֵינ־סוֹפֵי
שֶׁל בֵּית־כָּלֵא אִם יוֹתֵר
אֶפְלוּ אֲסִיר אֶחָד בְּתוֹךְ תְּאוֹ,
בְּקֶץ כָּל הַזְּמַנִּים וְקָרוֹב.

7

אַרְטִישִׁק וְדְבִירָקָה

לחיות וְאֵת הַרְפֵּתֶקֶת הַהוֹלְדוֹת.
לְעוֹלָם לְעוֹלָם תִּהְיֶה בֶן שְׁבַע עֶשְׂרֵה
כְּמוֹ שֶׁם בְּבִימִינִי, אֵי הַפְּלָאִים.
אֵין פְּנֵה טוֹבָה לְגַעְגוּעִים
אַלְיָד כְּמוֹ כָּאֵן בְּרַחֲבוֹת מְנַהֲטֵן הַסּוֹאֲגִים
וְשׁוֹם מְקוֹם בְּדִידוֹת מְלֵא הוֹד כְּבִשְׁעַת דְּמְדוּמִים בְּטִימָס סְקוּרִי.

קְרוֹנוֹת הַמְטָרוֹ בְּשַׁעוֹת הַדַּחַק מְכִירִים אֶת מְזִמּוֹרֵי אֲלִיָּד
כְּשֶׁהַמוֹנִים מְצֻטְוֹפִים כְּמוֹ לְחוּג אֶת תּוֹרֵם
לְחִיּוֹת וְאֵת הַרְפֵּתֶקֶת הַהוֹלְדוֹת.
וְהֵם מְשַׁתִּיקִים אֶת שְׁאוֹן הַכֶּרֶךְ בְּקִרְיָאֲתָם: הוּ! אָנוּ שְׁצַפִּינוּ בְּתוֹר
שֶׁל דּוֹרוֹת מֵאֲזוּ בְּרֵאשִׁית — הִנֵּה בְּאֵנוּ!

רְאִיתָ אֶת הַשְּׂקִיעָה הָאֲחֵרוֹנָה בְּמִיכָאֵלִישֶׁק
זו עֵירַתְנוּ טְרַפּוּהָ צְבָאוֹת נְסוּגִים
כְּשֶׁהֵם צוֹלְעִים לְעֵבֶר כְּלִיוֹנִם עַל אֲדַמַּת לִיטָא
הַחֲשׂוּפָה עַד הָעֵצִים. הַמּוֹת קִטְלָהּ בְּעוֹדָהּ מִתְגַּעְגַּע
לְעֵלְמַתָּהּ דְּבִירָקָה עִמָּה נִקְשְׂרַת בְּשַׁבּוּעָה לִיד אַרְוֹן הַקֹּדֶשׁ
שֶׁל בֵּית הַכְּנֶסֶת לְאוֹר הַיְרֵחַ, וְנִשְׁבַּעְתָּם לְאַהֲבָה
כֹּל עוֹד יִפְגְּשׁוּ אָבִיב, פָּרַח וְדְבוּרָה.
מִשֶּׁה רַבְּנוּ יֵצֵא מִתּוֹךְ סֵפֶר הַתּוֹרָה לְהַעֲיֵד.
הַנְּחַל גִּלְגַּל מִימֵיו כְּמוֹ פִּלְפוּל מִן הַגְּמְרָא,
כְּשֶׁהוּא מוּצֵף וְכוּחִים שֶׁל חו"ל הַחַיִּים עֲדִין
בְּאַסְפִּקְלָרְיָה שֶׁל הַחֲדָקֶל.

מה טוב למצא את עֲרַתְנוּ הָאֲבוּדָה בְּנִיּוֹרֶק זוּ.
צִלְלֵי בְּנִינִים סוֹכְכִים בְּעַד אוֹתָם הַשָּׁמַיִם,
כְּרוֹכִים בְּמִשׁוֹבְתָם מִשְׁתַּמְטִים לָהֶם לְשַׁחַק בְּשִׁמְשׁוֹת הַמַּגְדִּלִים.
מַגְדֵּל מִתְרוֹמֵם כְּמוֹ עֲרַתְנוּ בְּחֵלוֹם,
הַבְּקָתוֹת עוֹלוֹת זוּ עַל גְּבֵי זוּ,
וּמוֹשִׁיטוֹת יָד לְדוֹעַ-הַבִּלְתִּי-יְדוּעַ, לְהַזְכִּיר לְשֵׁם
כִּי הִגִּיעָה עֵתוֹ שֶׁל מְשִׁיחַ בְּוַדּוֹד לְעוֹרֵר אֶת הַמֵּתִים,
וּלְהַעִיר אֶת הַתִּינוּקוֹת שֶׁנִּטְבְּחוּ בְּעַת מִשְׁחָק
בְּלוֹשֵׁם אָדָם חָדָשׁ מְרַקִּיקֵי-בֶּץ,
וּלְהַחִיּוֹת אֶת פִּטְפוּטָהּ שֶׁל הַמְּכַשְׁפָּה הָאֵלֶּמֶת,
שֶׁל כָּל כְּתָם וּפְגָם — סִימְנֵי הָאֵמֶת שֶׁל הַחַיִּים.

חֶאֱרוֹן שׁוֹכֵן הַעֲנָן מְשִׁיט אֶת הַיּוֹם הַגּוֹזֵעַ
דֶּרֶךְ הַזְּכוּרוֹנוֹת הָאֵפְלִים שֶׁל נְהַר סְטִיכָה הַזּוֹרֵם,
יוֹם אָכוֹל עֵשֶׂן כְּסִמְטָה מְעֻשָּׁנָה
שֶׁל יְלָדוֹתֵי מוֹל יְלָלוֹת הַקָּרֵב:
חָדָשׁ יוֹנֵי הָיָה מִטְּנָף מְרַקֵּב הַצְּבָאוֹת הָאֲדָמִים,
אֲחִים לְרַחֵם שֶׁל סְרְדִיּוֹטִי-סַעַר מְשִׁרִיעֵי דָבָר
וְהַכְרִיזוּ עַל גִּרְדוּמִים חָנֵם לְכָל דָּת וְגִזְעַ.
הַשְׁטָן הַמְּסַכֵּן כְּמוֹהוּ כְּאֶכָר נוֹשֵׂא חֶרֶם מְגָאֵל בְּדָם,
עוֹרֵף רְאִשֵׁיהֶם שֶׁל יְהוּדִים, שֶׁל אֱלֹהִים וְשֶׁל טְרִטְרִים — כָּלֵם כְּאֶחָד.
הַשְּׂמֵשׁ הָיְתָה כְּרֹאשׁ הַזְּהוּב שֶׁל הַמֶּלֶךְ מִיָּד
וְהַקְּרִינִים הָאֲחֵרוֹנוֹת הִרְהֵרוּ אֹדוֹת כִּידוּנִים מְאֻהָבִים בְּמֹת.

אין חסד נעים פֿחברנו המות.
 נושא חסד הוא אילן פרות שהיה לארון־מתיים.
 אמתיים הם הפרחים הלחוצים בזר־אבלים.
 אין התחלה טובת־לב פסוף.
 דבירקה מתגלה, כוכבים אוחזים בקמטר כלולותיה הקסוף.
 כל מה שגותר ממנה — קולה ביבבת נהרות:
 — בוא אהובי, צא מבין אהבי הרשע.
 הגיע סוף היגון, בא קץ לשאול.
 הגרדום השרוף — רק את עצמו מפחיד.
 אנשי הגיהנום מנתצים את חרב המשמר של גן־עדן!

.

העיר שגולדה מחדש, נוסעת בכביש המהיר על קו הקיץ.
 אלטשיק, גדולים פלאי השדרה החמישית
 מכל גני בבל התלויים,
 יש יותר אגדות בשיחתנו המקרית
 כשאנו משתעשעים עם הזמן ליד ספל קפה
 מאשר באלף ואחד לילותיה של שחרזדה.

נְסִיכֵי רְחוּב הַתּוֹזִירִים

סֶפֶטְמֶבֶר הוּא יְרַח עֲשִׂיר בְּקָרַח
הַרוּחוֹת הַמִּנְעָרוֹת אֶת הַקִּיץ מֵעַל עֲצֵי הַלְבָנָה
נֹתְרוֹת מְקַלְלוֹת בְּמִגַּע שֶׁל פֹּזוֹ ;
כֹּאלוֹ אֵין הָעֵינָה יְכוּלָה לְהִתְקַיֵּם בְּלִי
כְמִיּהַת הַמַּחְסוֹר — וְהִיא מִמְרַכֶּלֶת בְּגוּגִיָּה
הַמְשַׁשְׁגִּים תְּמוֹרַת צַעֲקוֹת הַנוֹכְלִים
וְיִלְלָתָם — כְּרוֹזֵי הַסֵּתוֹ, בְּעַקְבוֹתֵיהֶם
יְבוֹא דְצַמְמָר כְּמוֹ חוֹמֵס קְבָרִים קְפוּא.

שְׁחֹרְרוּרִים חוֹלְפִים עַל פְּנֵי הַכֶּפֶר וּמְכַרְיִזִים עַל מַר הַגּוֹרֵל.
הֵינְשׁוּפִים בְּמַתְבָּנִים הָרִיקִים שׁוֹרְקִים דְּבַר אֶסוֹן.
אִמָּא בַאדְאָנָה שׁוֹמַעַת שְׁמוּעָה חֲשׂוּדָה
בְּכֹל מִשְׁבַּב שֶׁל רוּחַ : גְּרַמְנִים וְרוֹסִים, אוֹיְבִים שְׁנִיָּהִם,
שׁוֹחֲרִים לְטָרֶף בְּיַעֲרוֹת זְבוּרִיטְשִׁי,
שְׁנֵי הַמִּנְצָחִים גַּם יַחַד סוֹפְרִים אֶת פְּגִרֵיהֶם,
שְׁנֵיָהֶם מִפְּטָמִים רְאִשֵׁיהֶם הַקְּרָחִים שֶׁל הַנְּשָׂרִים.
יִלְדִיָּה בְּנֵי הַמְּזוּל, נְסִיכֵי רְחוּב הַתּוֹזִירִים :
אֶלְטְשִׁיק, בְּרֶקָה, מְנָקָה, בְּלוֹמְקָה, יֶסְקָה —
עֲדִין מוֹצֵאִים פְּרוּרֵי לֶחֶם בְּסַל הַרִיק,
וּמְהַלְכִים בְּכַפּוֹתֵיהֶם הַמְקַשְׁטוֹת כְּכֹתָרִים, בְּמַלְבוּשֵׁי הַגְּבֻרְדִין,
בְּמַגְפֵי הַצֶּמֶר עֲרוּכִים לְחֶרֶף, עֲשִׂירִים
בְּאוֹצְרוֹת אֲגָדָה תְּפוּרִים. בְּלוֹמְקָה, אַחֲוֹתֶם הַיַּחֲדָה,
הַמְסַמֶּקָה תְּמִיד, שְׁלַחְתֶּיךָ זוֹהָרוֹת

כתפוחי סדום, לשה מן השלג הראשון
נערה צוחקת, חולבת שלג אל תוך דלגים
משל ירדו פתימי חלב מן השמים.

ואף על פי כן, כאלו אינה צו מסתורי עצר כל נשימה,
אלמת הדומיה כדרקון חרש.
הס־ס־ס, מיהו הרוכב הנר האורב
בבדידות המכבדת של העירה?
בידו האחת הוא מכונן את סוסו
הנאמן ובאחרת את רובה הקרבין הטעון,
כעומד לפוצץ שלות הדורות.
כל צל דומה לדב רוסי.
דרוך: הוא כלו און ועינים.
אשמדאי, כלבו של המת, שנאמר עליו
כי הוא שיך להיררכיה האלהית
שהוא ידידם של המתים, מנמנם לו
ליד השער המתפורר של בית הקברות העתיק,
נעור לפתע ונזבח לעבר הנר
הלא קרוא בכל קללות הגיהנום
(אשר אמי הקוסמת תובעתן כרכושה
הפרטי). הה, מי יעז להחדיר
לכאן את הליל הנצחי
אם לא השטן המתמוגג בחטא?

ביליכקה, הנפקה האגדית, זו הקדשה
של העירה, הבכה המהלכת ברחוב החזירים,
מפתה את חילות הגרמנים כמו יוהאנה הקדושה.
כל גופה — שוק בלונדיני.
מפך רגל עד ראש — היא כלה חן העובר לסוחר.
עכונה העוגב שונה חצי כפר לחם.
חלצה קסומה ונשיקת סרדיוט.

אש! סוסים גונחים בארוות בוערות.
תנ"ך עולה בלהבות כמו
סנה מעופף, מתחנן לבעלי רחמים
ולבני־בניהם של בעלי הרחמים.
באפרם של ספרי תורה יושב לו אדוני —
בול עץ שחור. לשונות אש מלקקות
זאב ידידותי שיצא מתוך חלמו של ישעיהו
כשהוא נושא טלה למקום מבטחים.
עגל אמיץ מנחם אריה מפחד:
"אל תפחד מפני מלאך־המות, אהא.
כלנו נמצאים בדרך לגן עדן".
הילד הקטן המנהיגנו מאז אדם ראשון
ועד קץ הזמנים, מסתער על אלהים ומשליכו מכס המלכות:
הצילה, הצילה־נא מלך העולם,
אך אהא — אלהים בוכה ומבקש את עזרת הילד.

יֵשׁוּ בְּתוֹךְ כְּנִסְיָהּ בּוֹעֲרֶתָ, מִכֵּה תְּדַהֲמָה,
 מִחֲפֹשׂ אֶת הַמּוֹשִׁיעַ בְּשָׁמַי פָּרָא.
 אֵיטְשָׁה הַמְּשֻׁמָּד, גּוֹעַל נֶעַל אֵשׁ
 וְנֶעַל שֶׁל גִּבֹּר, מִסְלֵק אֶת הַשְּׁטָן
 מֵתוֹךְ הָאֶפֶר הַקְּדוֹשׁ שֶׁל אֱלֹהֵיו הַחֲלָל :
 לֹא, אֵין זֶה מִפְּלֵת אֱלֹהִים, זֹהִי מִפְּלֵת הָאָדָם
 הַמִּתְגַּלֶּה בְּטְבִילָה שֶׁל אֵשׁ, שֶׁל דָּם וְאֶפֶר.
 הוּא מְצוּה אֶת יוֹרְקָה חֲרֹש־הָאֵלִים לְרַתֵּק
 יֵשׁוּ חֲדָשׁ. הוּא רוֹאֶה אֶת גְּשָׁמוֹת
 הָעֵינְיָה מִרְחַפּוֹת בְּרוּחַ, מִסִּתְתָרוֹת
 בְּנִקְיֵי הַמַּצְבוֹת הַהַפּוּכוֹת
 מֵתוֹךְ אֵימַת עֲדָן, כִּי אֵף אֱלֹהִים עוֹלָה בְּאֵשׁ.
 הוּא שׁוֹמֵעַ שָׁמַיִם וְאָרֶץ בְּכוֹרֵי אֱלֹהִים וְרֹאשִׁית אוֹנוֹ
 מִתְחַנְנִים לְמֶלֶךְ שׁוֹכְנִיסָם לְגִיּה־נוֹם.

מֵה שְׁנוֹתָר מִרְחוֹב הַחַזִּירִים, הוּא הַפְּלֵא הַמְרָשָׁע
 שֶׁל גְּגוֹת מִתְעוֹפְפִים. הַבְּתִים הַמְרָסְקִים מֵהוּיִם
 זָרִים אֶפְרִים, מְאֻפִּילִים אוֹרָה
 שֶׁל כָּל תְּפִלָּה וּמְזִכִּירִים שְׁאֵי־פַעַם הִיָּתָה
 כְּאֵן סִמְטָה עֲגוּמָה. גְּדַת הַרְפֵּשׁ הַמְטַנְפֶּת
 בְּתֵאוֹת דָּמִים, מְזִכִּירָה לְגוֹ, שְׁאֵי־פַעַם שָׁכַן
 פֶּה עָם. הַשְּׁמֹשׁוֹת הַמְנַפְצוֹת כִּבְר
 רְאוּ כְּאֵן הַשָּׁמֶשׁ זֹרַחַת וְשׁוֹקַעַת אֶלְפֵי פְעָמִים.

קָתוּם צָר

(שנסון מלכותי כפול-בלתי מחורזו וכלי פזמון חזור)

1.

הַעִירָה הַיָּא קַעֲרַת בְּצַרְתָּ.
בְּמַעֲרָה לֹו נָח הַנְּחַל.
טַפּוֹת אַחְרוֹנוֹת שֶׁל מִים עוֹד מִפְּכוֹת
כְּמוֹ בְּכִי מִסְּלַע דּוֹמַע.
הָאֲוִיר סְפוּג רֵיחַ גְּלָמִי —
שִׁפְעַת עֵשְׂבִי פָּרָא, אֵילָנוֹת כְּרוֹתִים בְּחֶטֶב גַּס.
חֹדֶשׁ יוֹנִי מְצַמֵּק מְצַמִּיחַ שִׁפְךָ זְרַעִים עֶקֶר.
בְּהַמּוֹת־מֵשָׂא מְלָקוֹת — סוֹסֵי רְזוּן —
כְּאֵלוֹ פֶּשֶׁטוֹ עוֹרֵן חֵי, צוֹהֲלוֹת לְעֶבֶר
אַרוֹתֵיהֶן הַחְרוּכוֹת בְּבֵת־כְּנָסֶת בְּזוּיִים,
וּמוֹצְאוֹת הַמוֹץ הַנִּשְׁפָּךְ מִחוּךְ שִׁקִּי מִסְּפוּא תְלוּיִים.

אִמָּא בְּאֶדְאֵנָה מְקַשִּׁיבָה
לְחֶטֶה הַחֲדַר־זְרַעִית (צְחוֹק
לְרוּחַ וְשַׁעֲשׂוּעָה), מִתְּפַלֵּלַת — הֵב
לִי שִׁפֵּעַ — לְשֹׁד הָעֶפֶר
בְּאֶדְמַת לִיטָא הַכְּחוּשָׁה.
הַגְּנָה הַשׁוֹמֵמָה חוֹלָה בְּקַרְבָּה
מִמַּפְת פֶּטְרִית הַנִּקְבּוּבִיּוֹת, מִמַּחֲלַת
הַתְּפוּדִים הַמְּקַדְּמַת וְהָאֶפִּילָה, מִשְׁלֵפוּחִיּוֹת
עַל גְּבַעוּלֵי הָאֶפּוֹנָה וּמַחֲלָדוֹן הַכְּרָפֶס.
הַקְּרַקַע הַלֵּא־חֲרוּשָׁה נוֹדְפַת רֵיחַ חֲרִיף

של מרוביון שחר דמדמניות.
 הילדים נוגסים בלחם
 המר של רעב, בתפוחי־מרה כחלים
 וירקים, בגלדי שעם
 שנותרו מגזע התפודים הבריאים,
 בדלועים עקומי צואר משתרגים,
 בפטרוסיליון שוטים מפתל בכאבי בטן,
 בשום גדרות ובחילה.
 הכל מפיץ ריח „כף עורב“, כף און וחלדון הנרר.
 כמו פטריות לבנות־דם, מזמינות
 המכשפות המארחות את העירה הצמאה
 לשתות שקוי מות מספלי רעל.

אלטשיק עוקב בשבע עינים אחר
 אורג מסלולי על פני שמשה מדמדמת.
 נזיר מתבודד בין עכבישים,
 טוזה הוא רשת קורים
 דמוית עצבי משי נטולי שלל.
 הוא מביט בעכביש המצפוני
 לוכד את כוכב הנשף בלבד,
 את נגה זו, ברשת הקורים הריקה,
 בת־מזל שכן אין בה טרף ;
 עכביש אלהי הטוזה אותות :
 המשיח נמצא בדרכו אל העירה!

משום כך מנפנים עופות בכנפיהם
השפופות ובכרבותיהם הכחלות. עופות קצרי-און
מקננים בבצות. צפרים מונרות שפתמי
ארנמן בכנפיהם צונחות בפרפוריהן
על פני בית המחסה המפגז. מנקה
מקשיב לאורלוגין, אל משקליו הכבדים
הסופרים את הרגעים כקמץ את מטבעותיו.
הסוחבים לילות וימים כעל
קבים. הו, אלו היה הוא אורלוגין,
היה רץ דרך כל ימות המחר
ומגיע למשיח ברגע אחד.

סיום

בתה צחיתה. גפנים עלופים אכולי-חם,
תוך כדי טפוס, נאחזים במסמרים
רופפים בגדר בית הקברות.
סגליות בעלות שן-כלב, חבצלות מצנפות:
כמפרים המניעים ראש מתערטלות
מעלי כותרתן באבוד-עצמן-לדעת, מנענעות
ברוך בואף לכל סכינאי מנפית הקוצים
בין שיחי ה"סלאם". שעת הצהרים דוחקת
בטרופם של פושטייך שיופננים.
פרות באושים — גן עדן לכל שרץ.
רקבון השרש מצטנר באשכים מכיחלי.

2.

בְּרָקָה, תְּמִיר וְרוּה, אָפֶר כְּאָפֶר.
 דוֹמָה, הַלְהִבוֹת בְּרַחוּב הַחֲזִירִים
 עֲדִין מְעַמְעֵמוֹת בְּעֵינָיו;
 הוּא הֶרְעַב מִכָּל הַיְלָדִים
 וְהָרַב בְּעֵינָיו — כִּפּוּר לַחֲמוּ שֶׁל עֶנְק.
 כְּמוֹ מִכְשֵׁף הוֹפֵכֵת הַשְּׂקִיעָה
 אֶת הַבַּיִת הַיֶּשֶׁן לְנֵהָר מִצְטַמְצֵם וְהוֹלֵךְ
 שֶׁל דְּבֶשֶׁת, עַד כִּי נוֹתֵר בּוֹ רַק כְּתָם, נְזִילָה —
 אִיזוֹ הַבְּטָחָה! יַד אֱלֹהִים הַגְּלוּיָה
 מְפִילָה אֶת הַשֶּׁמֶשׁ הַמְאַחֵרֵת לְהֵאִיר
 אֶת רֵאשִׁיתָן שֶׁל הַחַיּוֹת עַל פְּנֵי הָאָרֶץ.

אֶת אָדָם הוּא רוֹאֶה — תְּהוּ עֲדִין, מִתְחַמֵּק
 מִלְדַּחוֹ בְּשִׁירִים הָאֲחֵרוֹנִים
 שֶׁל הַיּוֹם הַחֲמִישִׁי לְכָל חַי וּמְקַלֵּל
 אֶת הָעֵפֶר מִמֶּנּוּ יוֹלֵד.
 אֶת חוּה הוּא רוֹאֶה, וְהִיא רוֹקֶמֶת יוֹר
 מִמְרוֹר גְּנוֹת הַמְטַפֵּס
 עַל בִּיכ־שָׂדֶה כְּדֵי לְפָאֵרוֹ (טַחְבִּית הָאֵלוֹן,
 מִלְאֲכֵי הַפְּנִים הָאֲדָמִים הַרוֹוִיִּים
 שֶׁתֵּן הַדּוֹרוֹת). הֵם מְשַׁחֲקִים אֶת גּוֹרְלָם
 הָאֵמֶלֶל בְּרוּחַ, בְּאֲצָבָעוֹת עֵשֶׁב
 שֶׁעוֹד יִצְמָחוּ מֵעַל קְבָרֵיהֶם שֶׁלֹּא נִחְפְּרוּ עֲדִין.

יִסְקָה בְּעַל שְׁלֹשָׁה סְתוּיִם אֲרָכִים עֲצוּרִים
בְּעֵינָיו הַמְהִירָהּרוֹת כְּנֻצֵי תַפּוּחִים
שְׁחוּמִים הַמְמַאֲנִים לְפִקֵּעַ,
הוא יֵלֵד וְעֵדִין בְּעֵרִיסָה, אֵךְ שְׁכָלוּ
זָקֵן פִּי חֲמֹשׁ מִשְׁנוֹתָיו.
מְנַעֲנֵעַ הוא בְּנוֹמֵה-נוֹמָה
סְפוּגַת הַדְּמַע שֶׁל בְּאֲדָאָה,
וּמִצְחוֹ כְּמוֹ גּוֹיֵל קְדוֹשׁ,
מוֹכֵן לְכֹתֵב אֱלֹהִים שִׁסְפָר
מַעֲשֵׂה בְּבִרְאשִׁית לְלֹא בְּנֵי-אָדָם

בְּלִי פְתִיוֹן-עוֹרְבִים וּבְלִי חֲלִירֵעַ שֶׁל חֲזִירִים.
רוֹכֵב הוא עַל הַתִּישׁ הַזֶּקֶן (פִּיו
לְחוּף זִיפִים וּמְלַעְנִים) בְּאַצִּילוֹת
שֶׁל אֲבִיר, מַעֲבֵר לְפֶסֶל הָעֵץ שֶׁל
יֵשׁוּ בְּמִקּוֹם שֶׁם נִמְשַׁכֶּת
שְׁעוֹרֵת הַכָּר אַחַר שְׁבִילִי
הַזֹּאבִים וְהַשּׁוֹעֲלִים הַקִּטְנִים וְהָאֲדָמִים,
וְאוֹחוֹ בְּקִרְנוֹ הָאֲחַת.
הַזֶּנֶב הָעָקוּם — מִשְׁאֲלֵת־
שׂוֹא לְגֵרֶשׁ בָּהּ אֶת מַגֵּפַת
הַחֲלָיִים הַמְקַפְּצִים; הַזֶּקֶן הַטּוֹב
הַמּוֹדֵה לְעוֹלָם כִּי יֵצֵא לְאוֹרֵרוֹ.

בְּלוֹמְקָה בְּמִתְבֵּן עֶזוּב
מִחֲבֻקַּת בְּבֵת קֶשׁ נְבוּלָה
שְׁאִי־פַעַם הִרְכָּבָה
מִן הָאֲחֵרוֹנָה שְׁבֹאֲלֵמוֹת הַקִּיץ ;
הָרֵאשׁ — דְּלַעַת פִּקְחִית,
עִם יָדַיִם וְרַגְלַיִם כְּגִבְעוּלֵי
חֹטָה, וְעַם חוֹשִׁים שֶׁל
זְרָעִים רִיחָנִיִּים : גְּבִיעֵי יַיִן חֲדָר־רַגְלָיִים
כְּמוֹ רוּחֹת צוֹלְעוֹת עַל מַקְלוֹתֶיהֶן
סְפוּגֵי אֶבֶק, חוֹלְמִים
עַל חֲגִיגוֹת בְּיָמִים שְׁמֵכָר.

סיום כפול

גִּבַּת רִקְמָה עֲדִינָה
קִמְלָה עַל שְׁמֵלֶתָה שֶׁל אִמָּא בַּאֲדָאנָה.
הַחֲמֻנִיּוֹת הַסְרוּגוֹת עוֹצְמוֹת כּוֹתֶרֶתָן
וְחוֹלְמוֹת־הַזּוֹת כְּמוֹ רִנְקוֹת
קְסוּמוֹת. נִצְנִי הַזְרָדִים הָעֲשׂוּיִים מְחוּט
אֶחָד, מֵתִים בְּחֻבְלֵי לְדָה יְבָשִׁים.
הָעֵלִים, שְׁזוּרִים בְּתַפְרִים אֲרָכִים,
מְצַהִיבִים בְּאֶבֶב כְּאֵלוֹ עֶמְדוֹ
סִתּוּנִיּוֹת הַסֵּתוֹ בְּפִרְיָהֶתָן.
גִּמְד רָעַב סְרוּג בְּעֵינֵי הַפּוֹכָה
מִכְרָסֶם נִימְפַת נְרָקִיס.

פּרָפְרִים שְׁנַרְקְמוּ בְּחִלְצָתָהּ
כְּמוֹ טוֹסִים בְּלְבוֹשׁ
טַקְסִי, שֶׁהוֹבְאוּ לְאוֹר עוֹלָם כְּדֵי לְעַנֵּג אֶת הָעֵינָן,
עַל יְדֵי מְסַרְגוֹת שֶׁהִבְטִיחוּ לָהֶם
חַיֵּי אֲלֻמוֹת — אֲבָלִים עַל יוֹמָם כִּי בָּא אֵל קִצּוֹ,
עַל זֶר כְּלוֹלוֹת הָעֵשׂוֹי לְבֵן סֶרְפֵד
מֵת וְדִבְדְּבָנִים שְׁחַרְרֵי־לֵבָב.
יְמוֹת הַקִּיץ שֶׁעֲצָבוֹ בְּאָרִיג תּוֹצֵרֶת בֵּית,
נוֹשְׁרִים מְרַעֵב לְכִלּוֹרוֹפִיל.
יְרֻגְזֵי עֵשׂוֹי תְּחָרִים סְלִילִים
מִסְתַּתֵּר מִפְּנֵי הַמּוֹת בְּמַחֲלַת עֵץ.

המשורר מעינקע קאץ נולד בעיירה מיכלשק בליטא ושמו נקרא בישראל מעיך־נקי. השם שובש למענקע והמשורר שמרו גם כשעבר לאנגלית.

ב־1920 היגר הנער בן ה־13 עם האם, אחותו ושני אחים לארצות־הברית להתאחד עם אביו, שהגיע לשם בשנת 1914 סמוך לפרוץ מלחמת־עולם הראשונה. הם עשו את ביתם בעיירה פסאיק, במדינת ניו־ג'רסי. הם גרו בשכונה מאוכלסת מהגרים יהודים שהתקיימו על לחם צר וחלומות להתעשר ותיקון העולם. כך גם התקיימה משפחתו של מעינקע — בשנים שהיה פועל בבית־חרושת חשוך וגם לאחר־מכן, כאשר פוטר בגלל השתתפותו בשביתה וטרח להתפרנס ממכירת קרח ופחם לדיירי השכונה.

מעינקע למד ורכש במהירות את השפה האנגלית. אך את שיריו התחיל לכתוב ביידיש, מעודד על־ידי משוררים בשפה זו. הוא פירסם שמונה ספרי שירה ביידיש — שנושאים עיירתו, שואבי מימיה, חוטבי עציה, עגלוניה זזמריה, בית־המדרש המט ליפול ויהודיה — בטרם הופיע בשנת 1965 ספרו הראשון באנגלית ארץ־המן. (LAND OF MANNA). בשלהי שנות החמישים המיר המשורר את גורדי השחקים של מנהטן בהרי־הגליל. למשך שלוש שנים השתכן עם משפחתו באחד מבתיה העתיקים של צפת — לימד אנגלית וכתב שירים. שיקע עצמו בקבלה ואף תירגם כמה פרקי ה„זוהר“ ליידיש ואנגלית. מאז שובו למנהטן, אינו יכול בלי צפת ואחת לשנה או שנתיים הוא פוקד אותה.

ספרו השני באנגלית — „ורד הסלע“ (ROCKROSE) ראה אור בשנת 1969 — גם הוא כמו הראשון בהוצאת סמית הורייזון, ניו־יורק.

רוב השירים במבחר שירים זה בעברית הם מספר זה פרט לשתי הפואימות. האחת — „נסיכי רחוב החזירים“ נתפר־

סמה ברבעון POETLORE, והשניה — „לחם צר" ב־
MIDWEST QUARTERLY. שתיהן — בקיץ 1970. השיר
האחרון עתיד להיות חלק מיצירה יותר ארוכה, „העיירה
הבוערת" (THE BURNING VILLAGE) שמספר על ילדות
בליטא. בשם זה גם קרא המשורר לשניים מספריו ביידיש.
שירים אחרים של מעינקע קאץ ראו אור בכתבי־עת ובעת־
נים, ביניהם ה„ניר־יורק טיימס" והרבעון „אטלנטיק". כמור
כן תורגמו שיריו לשפות רבות : צרפתית, איטלקית, ספרדית,
ציכית, יפאנית (1967), יוונית, ישונה (שפה אפריקאית)
וקאנאדה (שפה הודית).
מעינקע כץ עצמו עורך ומוציא־לאור מביתו בברוקלין רבעון
לשירה בשם „שורש מר" (BITTER ROOT). הוא מורה
ומרצה ובעל־תואר דוקטור מטעם אוניברסיטת קולומביה.

סדר השירים

א.

מזמור לתפוח האדמה	9
ואבי הירש דוד היה אומר	10
ואמי בדאגה היתה אומרת	11
כסיל אוהב עצמו	11
הונאה	11
שופט	11

ב.

דמדומים בקוני אילנד	15
נערת פלקט	16
מנהטן הישנה	17
פחד	18
חלום בהקיץ ברכבת התחתית	19
בין הערביים במפרץ ברוקלין	21

ג.

ביום הולדתו של משורר נשכח	25
אבני אכף	26
ישעיהו וחרות	27

ד.

אלטשיק ודבירקה	31
נסיכי רחוב החזירים	34
לחם צר	38

ספרי המחבר שהופיעו בידיש :

דריי שוועסטער

1932

דער מענטש אין טאָגן

1935

ברענענדיק שטעטל

בוך איינס — 1938

ברענענדיק שטעטל

בוך צוויי — 1938

ס'האַט דאָס וואָרט מיין באַבע מאַינע

1939

צו דערציילן אין פריידן,

מיכאַלישעק אין אַמעריקע :

ברענענדיק שטעטל, בוך דריי — 1941

דער פשוטער חלום

1947

אינמיטן טאָג

1954

